

Til: Instituttrådet ved Institutt for offentlig rett

Dato: 28.5.2018

Innkalling til instituttrådsmøte ved IOR mandag 4.6. kl 10:15-12 i Eckhoffs hjørne

1. Orienteringssaker

a. Tidspunkt for neste rådsmøte

Ett av rådets møter bør holdes i perioden september-november. En hovedsak for dette møtet vil være instituttets budsjett for neste år. Uke 40 bør unngås pga høstferien.

Instituttledelsen foreslår at neste møte avholdes i uke 43, fortrinnsvis torsdag 25/10 eller fredag 26/10 kl 1015-12.

b. Forslag til utlysning av femårig åremål som professor 2/ førsteamanuensis 2 innen utdanningsrett

Vedlagt forslag ble oversendt fakultetet 16.mai med sikte på utlysning primo juni. Stillingen delfinansieres av midler fra UiO sentralt (40%).

c. Planlegging av årets instituttseminar på Sundvollen 11-12.10 (lunsj til lunsj).

Instituttledelsen informerer i møtet.

d. Arbeidsgruppen for retningslinjer for bruk av prøveforelesninger

Instituttledelsen informerer i møtet.

e. Status for planlegging av bruken av Domus Bibliotheca etter innflytting i Domus Juridica og fraflytting fra Domus Nova i 2019.

Se vedlegg. Instituttledelsen informerer i møtet.

2. Diskusjonssaker

a. Forslag til utlysning av stilling i helserett

Fakultetsledelsen vedtok i 2017 å utlyse en stilling i helserett i 2018, etter forslag fra IOR. Forslag til utlysningstekst er vedlagt.

Instituttleder innleder til diskusjon.

b. Valgemnegruppens arbeid: høringsuttalelse fra IOR

En arbeidsgruppe har i 2017 og 2018 gjennomgått valgmemneporteføljen ved Det juridiske fakultet. Arbeidsgruppen leverte sin endelige innstilling 31. januar 2018 og det er gjort vedtak om endringer basert på denne innstillingen. Alle delrapporter, oversikter, vedlegg og mandat er tilgjengelig på nettsiden for prosjektet:

www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/valgemner/

15. mars 2018 startet instituttene prosessen med å gjennomgå sine valgmemneporteføljer, med sikte på å utarbeide forslag om hvilke valgmemner som skal tilbys for porteføljeperioden høst 2019-høst 2023.

Instituttet mottok i mars valgmemnegruppens forslag på høring. Det ble gjennomført et allmøte om saken 10. april. Instituttledelsen har deretter utarbeidet et forslag til høringssvar fra IOR, basert på diskusjonen på allmøtet, individuelle innspill, og diskusjoner med særlig berørte fagmiljøer.

Forslag til høringssvar er vedlagt.

Instituttleder innleder til diskusjon.

Vedlegg:

- Utkast til høringsuttalelse fra IOR
- Referater fra gruppediskusjonene på allmøtet 10/4-2018
- Individuelle innspill

3. Eventuelt

Forslag til utlysning:

Professor II/førsteamanuensis II i utdanningsrett

Beskrivelse

Ved Det juridiske fakultet er det ledig et åremål på 5 år som professor II/førsteamanuensis II i utdanningsrett. Stillingen er knyttet til etableringen av utdanningsrett som forskningsfelt og undervisningsfag ved Universitetet i Oslo. Det juridiske fakultet og Det utdanningsvitenskapelige fakultet har i fellesskap opprettet et prosjekt med sikte på å heve kompetansen i utdanningsrett blant jurister så vel som skoleledere og andre i utdanningssektoren. Den som ansettes vil få ansvaret for å utvikle faget gjennom tiltak innen forskning og undervisning.

Stillingen utgjør 20 % av full stilling. Til stillingen ligger undervisnings- og forskningsplikt i utdanningsrett. Tiden fordeles med 40 % på undervisning, 40 % på forskning og 20 % på administrasjon knyttet til oppbyggingen av faget.

Kvalifikasjonskrav

Søkere må ha doktorgrad i rettsvitenskap.

Søkere må dokumentere grunnutdanning i form av en femårig mastergrad i rettsvitenskap (evt. cand.jur.) og må dokumentere god innsikt i rettsreglene som gjelder for grunnskole og videregående opplæring i Norge.

Minst ett vitenskapelig arbeid må være av rettsdogmatisk karakter.

Ved vurderingen av søkerne vil det bli tatt særlig hensyn til vitenskapelige og pedagogiske kvalifikasjoner. Det vil bli lagt vekt på om søker har vitenskapelige arbeider i utdanningsrett eller områder med relevans for utdanningsretten. Også evne til samarbeid, faglig formidling, personlig egnethet, språkkunnskaper og administrative kvalifikasjoner vil bli tillagt vekt. Vitenskapelige og pedagogiske kvalifikasjoner tillegges vekt foran øvrige kvalifikasjoner. Søkerne må beherske norsk, dansk eller svensk.

For ansettelse som professor kreves det vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder", jf. § 1-2 i denne forskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-02-09-129>

Vi tilbyr

- lønn for tilsetting som professor II, 20 % av NOK 722 400,- til 838 300,- og som førsteamanuensis 20 % av NOK 623 900,- til 704 800,- per år.
- et hyggelig og stimulerende arbeidsmiljø
- god pensjonsordning i Statens Pensjonskasse
- stilling i en IA-virksomhet
- gode velferdsordninger

Søknaden

- søknadsbrev med presisering av om søkeren ønsker å bli vurdert som førsteamanuensis 2, professor 2, eller begge deler
- CV
- fullstendig oversikt over den vitenskapelige produksjon og kort redegjørelse for opp til fem vitenskapelige arbeider som søker ønsker bedømt for førsteamanuensis, og eventuelt ytterligere fem arbeider dersom søkeren også ønsker å bli vurdert for professorkompetanse
- vitnemål og attester
- en oversikt over øvrige kvalifikasjoner bilagt dokumentasjonen

Søkere som kun ønsker å bli vurdert som førsteamanuensis kan sende inntil fem vitenskapelige arbeider sendes til Det juridiske fakultet, Pb 6706 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Søkere som ønsker å bli vurdert som professor kan sende inntil ti arbeider.

Arbeidene må sendes i fire eksemplarer, og må foreligge på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

Dersom arbeidene er skrevet av flere forfattere må arbeidsfordelingen mellom disse dokumenteres med medforfattererklæring. UiO har en overtakelsesavtale for alle tilsatte med formål å sikre rettighetene til forskningsresultater m.m.

Det kan benyttes intervju og prøveforelesning i tilsettingsprosessen.

Andre opplysninger

Vennligst se Regler for tilsetting i professorater og førsteamanuensisstillinger ved UiO og Regler for praktiseringen av kravet om pedagogisk basiskompetanse ved UiO. (link må settes inn) Vi viser også til "Veiledning for søkere og medlemmer av bedømmelseskomiteer om dokumentasjon, vurdering og vektlegging av kvalifikasjoner ved tilsetting / opprykk i faste vitenskapelige stillinger ved Universitetet i Oslo". (link må settes inn)

Arbeidstakere som ikke har dokumentert pedagogisk basiskompetanse forplikter seg til å delta på et universitetspedagogisk kurs i løpet av en toårsperiode eller skaffe seg denne kompetansen på annen måte.

I henhold til offentleglova § 25 2. ledd kan opplysninger om søkeren bli offentliggjort selv om søkeren har anmodet om ikke å bli oppført på søkerlisten.

UiO har en overtakelsesavtale for alle tilsatte med formål å sikre rettighetene til forskningsresultater m.m.

UiO har et personalpolitisk mål om å oppnå en balansert kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og ønsker at dets medarbeidere i størst mulig grad gjenspeiler mangfoldet i befolkningen.

Kontaktinformasjon

Professor Kirsten Sandberg, E-post: kirsten.sandberg@jus.uio.no, Tlf. +47 90666056

Dato: 28. mai 2018

Status for planlegging av bruken av Domus Bibliotheca etter innflytting i Domus Juridica og fraflytting fra Domus Nova i 2019

Universitetet i Oslo har satt ned **brukergrupper** for hver av byggene Domus Bibliotheca, Domus Media og Domus Academica. Brukergruppene's mandat er som følger:

- Angi funksjoner og brukerbehov fra enhetene som skal innplasseres
- Utarbeide logistikkplaner med avhengigheter og tidsplaner
- Avklare behov for ny innredning / møblering
- Vurdere sambruk av funksjoner (også i forhold til omkringliggende arealer)
- Vurdere og anbefale forslag til planløsninger
- Koordinere innspill og informasjon til prosjektet og internt i fakultetet

Instituttleder ved Institutt for offentlig har i tillegg satt ned et **rådgivende utvalg for kontor- og arealfordeling** etter diskusjon i Instituttrådet. Utvalgets mandat er som følger:

1. Utvalget har en rådgivende funksjon. Utvalget er sammensatt slik at alle fagmiljøer som skal være i DB, skal være representerte. PluriCourts som skal være i DJ, får en observatør som kan delta i diskusjoner som er relevante for de.
2. Utvalget skal bidra til å kartlegge IORs behov for kontorer i DB ved å gå igjennom de ulike fagmiljøene og deres behov. Det legges til grunn at PluriCourts vil være i DN/DJ ut sin funksjonstid. Lokaler i DA kan etter søknad avlaste DB i avgrensede perioder.
3. Utvalget skal diskutere og foreslå hvordan de lokalene IOR har til disposisjon i DB, kan brukes av og fordeles blant fagmiljøene. Det må også omfatte fordelingen av kontorer på de ulike stillingsgrupper ved IOR inkludert hva slags kontorer stipendiater og vit.ass.er bør ha.
4. Utvalget skal diskutere og foreslå hvilke oppussings- eller utbedringstiltak i 2. og 3.et som er ønskelige for å bedre bruken av lokalene, og som det er midler til å gjennomføre. Det omfatter eventuelle oppdelinger eller utbedringer av eksisterende kontorer og utbedring av felles arealer for faglige, tekniske og sosiale formål.
5. Utvalget skal følge prosessene med hensyn til bruken av DB 1.et tett. IORs ledelse skal fortsette å aktivt fremme IORs interesser i disse prosessene.
6. Utvalget skal følge den totale prosessen ved fakultetet, særlig med hensyn til innflyttingen i DJ, bruken av fristilte lokaler i DA og bruken av arealer og kontorer ved fakultetet mer generelt.

Vedlagt følger følgende dokumenter:

- 1. Referat fra første møte i IORs rådgivende utvalg samt befaring med arkitekt 3.mai
- 2. IORs oppsummering etter møte med brukergruppen for Domus Bibliotheca 16.mai
- 3. EAs utkast til referat fra møte brukergruppen Domus Bibliotheca 16.mai

Postadresse:
Postboks 6706
St. Olavs plass 5
0130 OSLO Norge

Besøksadresse:
Domus Bibliotheca
Karl Johans gate 47
0162 OSLO Norge

Tlf.: 228 59421
Faks: 228 59420
E-post: ior-www@jus.uio.no
www.jus.uio.no/ior

Vedlegg 1: Referat fra oppstartsmøte i IORs rådgivende utvalg for kontor- og arealfordeling 3. mai kl. 13-15

Tilstede: Inger Johanne Sand, Synnøve Ugelvik, Øyvind Henden, Kirsten Sandberg, Malcolm Langford, Maria Astrup Hjort, Nils Gunnar Skretting, Bård Sverre Tuseth (Skrettings vara, deltok på møtet da Skretting måtte gå midt i møtet), Vivi Victoria Qian. Forfall: Benedicte Moltumyr Høgberg, Marit Halvorsen, Christoffer Conrad Eriksen, Referent: Guro Frostestad

1. Informasjon

Instituttleder minnet om gruppens mandat og informerte fra det det første møtet i brukergruppen for Domus Bibliotheca som ble gjennomført 17. april 2018, samt fra befaring med Trine Faye-Lund, seniorarkitekt ansatt i Eiendomsavdelingen ved UiO. Det klare synspunktet til instituttets rådgivende utvalg er at det er viktig for instituttet å få tilført så mange kontorer i Domus Bibliothecas 1. etasje som mulig. Dette for å sikre at vi får plass til alle Instituttets ansatte ved utflytting fra Domus Nova. I 1. etasje ønsker instituttet å overta de fem kontorene i hjørnet mot hagen / Universitetsplassen, kontoret som ligger for seg selv mot hagen og de tre kontorene som ligger ut mot Fredriks gate, og gjerne også andre arealer. Instituttet ønsker videre å kunne bruke fellesarealene i 1. etasje så mye som det er praktisk mulig og behov for til arrangementer. Gruppen diskuterte videre behovet for å skape et mer dynamisk miljø i Domus Bibliotheca, samt at det må arbeides med hvordan instituttets kontorfordeling bør være - hvem som skal ta i bruk de nye kontorene, bør miljøer ved instituttet sitte sammen i fløyer eller bør våre ansatte sitte sammen i en blanding. Instituttet spiller inn et forslag om å sette opp glassvegger i foajeene på hver side av trappeoppgangen inn til 2. etasje med låsbare dører slik at vi kan slippe å ha låste dører inne i instituttets lokaler. Det ville legge bedre til rette for faglig og sosial kontakt på tvers av miljøene.

2. Befaring

Gruppen fikk en befaring i kontorene IOR regner med å overta i 1. etasje sammen med Randi Iversby, leder av Juridisk bibliotek. I tillegg gikk vi en runde i egne lokaler. Domus Bibliotheca er en fredet bygning, og det er dermed begrenset hva som kan la seg gjøre inne i bygningen.

3. Bruken av eksisterende lokaler

Fredningsbestemmelsene for bygget gjør mange ønskelige endringer umulige eller vanskelige. Samtidig innebærer det at vi har muligheter til å unngå omfattende bruk av kontorlandskaper. Noen store kontorer kan det eventuelt sitte to stipendiater i med bruk av bokhyller som skillevegger, i alle fall i faser av stipendiattiden. Mezzaninen og cockpiten kan brukes som emeritilokaler. Rommet over cockpiten kan muligens også tas i bruk som deltids- eller gjestekontor. Gjennomgangsrømmet mellom de to fløyene kan tas i bruk som møte- eller kollokvierom.

4. Veien videre

Instituttleder ønsker å få innspill fra alle som har eller vil få kontorplass i Domus Bibliotheca med hensyn til hvordan bygget best kan bruke, med de restriksjoner vi har. Det vil bli sendt ut en e-post til alle ansatte om hvor de selv helst ønsker å sitte, om de ønsker å sitte i bestemte fagmiljø eller med spredning av miljøene, og om andre forslag til bruk av arealene.

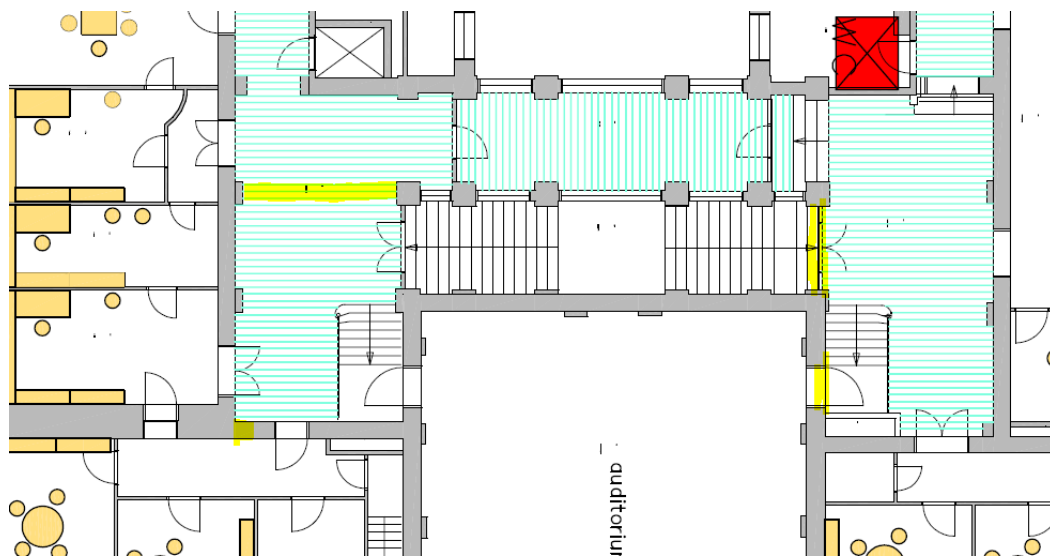
Vedlegg 2: IORs oppsummering fra møte i UiO-brukergruppen for Domus Bibliotheca 16. mai

Brukergruppen for hele Domus Bibliotheca hadde sitt andre møte onsdag 16. mai. Formålet med møtet var å identifisere ønskede tiltak / tilpasninger for DB slik at Eiendomsavdelingens arkitekter kunne gjøre beregninger av kostnadene. Det samme gjøres for Domus Media og Domus Academica, og det er satt av et samlet beløp for tiltak / tilpasninger for alle tre byggene. Den økonomiske rammen er beskjedent. Vi må regne at mye av beløpet må brukes til nødvendige arbeider i DM.

Gruppen diskuterte mulige justeringer og oppgraderingsbehov for bygget. Her kom gruppen fram til en revidert plan for inngang og foajé i 2. etasje DB med flytting av hovedinngang til den andre siden av trappen og flytting av resepsjon og administrasjon til siden mot Karl Johan. Etter diskusjon noterte Eiendomsavdelingen seg følgende tiltak som skulle utredes:

Tiltak som gjør at vi kan ha dørene inn til hovedfløyen av 2. etasje åpne:

- Låse av hoveddøren vi bruker inn til 2. etasje i dag, samt å låse av døren inn / ut av auditorium 14 fra denne foajeen (markert i gult på plantegning under).
- Åpne hoveddøren inn til 2. etasje på heissiden (Karl Johan siden) slik at studentene kan gå inn til auditorium 14 fra denne siden, og de ansatte kan bruke dette som hovedinngang.
- Få satt opp en glassvegg i foajeen på den siden der heisen og rettshistorie ligger (markert i gult på plantegningen under). En slik deling på tvers (nord/sør) vil gjøre at hovedinngang og inngang til aud 14 ligger i den 'ytre' del av foajeen, og heis og rettshistorie i den indre delen med en låst dør i glassveggen inn til IORs lokaler, og med en eventuell resepsjon.

- De kontorene som nå brukes av rettshistorie (Karen Danbolt og Marit Halvorsen) kan da brukes av administrasjonen, og eventuelt til resepsjonsformål. Det ble også vurdert om Ragnhild Hennums kontor kan trekkes med i dette idet det er en nå innebygget dør mellom hennes og Halvorsens kontor som kan åpnes. Det kan da også bygges inn en liten gang i den delen av Ragnhilds kontor som gjennomgang til resten av den fløyen. Samtidig frigjøres kontorene på hagesiden som nå brukes av administrasjon og resepsjon. Hennem og Halvorsen må sikres gode kontorer som erstatning; Danbolt flytter uansett ut.
- Undersøke hvordan fløyen med kontorene til Hennem/Michalsen/Robberstad best kan skjermes, for eksempel ved at bakdøren til aud. 14 får adgangskontroll. >Dør med dørpumpe må i så fall trolig monteres for å opprettholde tilgang for rullestolbrukere.

Øvrige tiltak som instituttet ønsker at EA vurderer

- Rette av gulvet i kontor 125 i 1. etasje (som er meget skjevt etter setningsskade).
- Lydisolere vegg mellom kontorene Nora Naguib Leerberg, og Stephanie Schmölder / Guro Frostestad sitter på i 2. etasje (meget lytt).
- Undersøke mulighet for bedre belysning i 2. og 3. etasje, samt bruk av kunst o.l. for å gjøre bygget til et bedre fysisk arbeidsmiljø
- At dørene i endene av hovedgangen i 23.etasje i DB settes åpne på magneter, for å styrke forbindelsen mellom de ulike delene av bygget og forenkle hverdagen for de ansatte. (Dette bør fortrinnsvis kombineres med en glassveggløsning som viderefører skillet mellom studentarealer og ansattlokaler.)

Vedlegg 3: EAs utkast til referat fra møte brukergruppen Domus Bibliotheca 16.mai

Utkastet følger på etterfølgende sider.

Informasjon om brukergruppen for Domus Bibliotheca publiseres for øvrig løpende på denne interne nettsiden:

<https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/administrative-prosjekter/areallosning-sentrum/intern/sentrumsbygningene/brukergruppe-domus-bibliotheca/brukergruppemoter-db/brukergruppemote-db-20180417.html>

MØTEREFERAT

Samlet arealløsning for Det Juridiske fakultet

Planlegging og ombygging/oppgradering av arealer

Brukergruppe Domus Bibliotheca – brukermøte 2

Møtedato: 16.05.2018   **Tid:** 11:30   **Sted:** DA-trykkeriet   **Referent:** KKB / xxx

Forkortelse	Deltakere	Til stede	Sendes
	Margrethe Østbø	IOR, vernelinjen	X X
	Bård Sverre Tuseth	IOR, stipendiat	X X
	Nils Gunnar Skretting	IOR, stipendiat	X
	Inger Johanne Sand	IOR, instituttleder	X X
	Marit Halvorsen	IOR, professor	X X
	Benedikte Moltumyr Høgberg	IOR, professor	X X
	Øyvind Henden	IOR, kontorsjef	X X
	Randi Halveg Iversby	UB, Jridisk bibliotek	X X
	Guro Frostestad	IOR, flyttekoordinator	X X
	Tor Inge Rosvold	Fakultetet	X X
	Steinar Hafto M	Fakultetet	X X
	Trine Faye-Lund	EA	X X
	Kristin Bauck	EA	X ref

Pkt.	Tekst	Ansv.	Frist

	<p>Referat</p> <p>Det var ingen kommentarer til referatet fra forrige møte.</p>		
	<p>Lovlighet av kontor</p> <p>Trine Faye-Lund, EA, har hatt kontakt med Arbeidstilsynet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det foreligger ingen dispensar fra siste ombygning / søknad til offentlige myndigheter • Oppussing krever ikke nye søknadsbehandling – kontorene i 3. etasje, på mezzaninen og i «cockpit» kan derfor fortsatt benyttes, som i dag. 		
	<p>Avstengning / adgangskontroll ved auditorium 2. etasje</p> <p>Det er et ønske å etablere en barriære / avtengning slik at det gis tilgnag for studentene til auditoriet i 2. etasje samtidig som det oppnås mest mulig åpenhet for ansatte til kontorarealene.</p> <p>Skisse framlagt i møtet (se vedlagte skisser), benyttes som grunnlag for kostnadsoverslag, denne viser én løsning som gir god mulighet for å etablere et administrasjonsområde.</p>		

	<p>Kontorkapasitet / arealbehov Dersom instituttet kan disponere de viste kontorene i 1. etasje, inkludert rom 121, er den viste kontorkapasiteten tilstrekkelig for IOR.</p>		
	<p>Innspill fra internmøte Det er avholdt internmøte hos IOR. Følgende innspill innarbeides i skissene som legges til grunn for kostnadsoverslaget:</p>		
	<p>2. etasje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ønske om bedre belysning i korridorene. Mulighet for å skifte optikk i lamper / velge en noe lysere veggfarge sjekkes. • «Eckhoffs hjørne» beholdes som møterom. Alternativet med å benytte kontoret på hjørnet mellom Universitetsplassen og Karl Johan som møterom og «Eckhoffs hjørne» som kontor, medfører stor bygningsmessige konsekvenser og behov for omlegging av ventilasjonsanlegget – dette medtas ikke nå, men kan eventuelt gjennomføres senere. 	<p>Trine</p>	
	<p>1. etasje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjørnekontor med skrått gulv rettes opp, så langt det er mulig 		
	<p>Mezzaninetasjen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen kommentarer 		
	<p>3. etasje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ønske om å etablere 2 møterom i arealene der det kun er overlys (i fløyen langs Karl Johan) 		
	<p>Generelt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der det er nyere dører, ønskes disse skiftet til dører med glassfelt 		
	<p>Videre arbeid Det avtales ikke flere brukermøter i denne fasen fordi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EA har fått de tilbakemeldingene som det er behov for på dette stadiet • Instituttet har bekreftet at det er nok plasser (både enekontor og landskapsplasser). <p>Videre arbeid i denne fasen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planskissene revideres iht. kommentarene over (oversendes med referatet) • Det utarbeides kostnadsoverslag. 	<p>EA EA</p>	

	<p>Senere faser (for- og detaljprosjekt):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er ønskelig at brukergruppene består og kan aktiveres igjen i forprosjektfasen. I EA vil prosjektet da overføres til prosjektavdelingen som har ansvaret for gjennomføringsfasen.		
--	---	--	--

Ref. KKB

Universitetet i Oslo er Norges eldste og høyest rangerte forsknings- og undervisningsinstitusjon med 28 000 studenter og 7 000 ansatte. Faglig bredde og internasjonalt anerkjente forskningsmiljøer gjør UiO til en viktig samfunnsaktør. Det juridiske fakultet har Norges største forsknings- og utdanningsmiljø for rettsvitenskap, kriminologi og retts sosiologi med ca. 4 300 studenter og 300 ansatte. Fakultetet er fordelt på fem grunnenheter og en fakultetsadministrasjon.

Førsteamanuensis i rettsvitenskap - helse rett

Vil du bli en del av Norges største fagmiljø innen rettsvitenskapelig forskning?

Ved Det juridiske fakultet er det én ledig stilling som førsteamanuensis i rettsvitenskap innenfor fagområdet helse rett/medisinsk rett - Livsvitenskap. Til stillingen ligger undervisnings- og forskningsplikt innen fagområdene **helse rett og velferds rett**, samt plikt til å undervise i andre sentrale obligatoriske fag i rettsvitenskap.

Den som ansettes, får et særlig ansvar for fakultetets involvering i UiOs satsning på livsvitenskap, med sikte på å utvikle prosjekter innenfor forskning og undervisning i samarbeid med fagmiljøer ved fakultetet, UiO for øvrig, og andre institusjoner.

Fagområdet helse rett omfatter så vel regulering og organisering av helsetjenestene som medisinsk rett og biorett knyttet til medisinsk behandling og forskning.

Arbeidsoppgavene i stillingen består av 47,5% forskning, 47,5% undervisning, og 5% administrasjon.

Kvalifikasjonskrav

Søkere må dokumentere generell vitenskapelig kompetanse på minst førsteamanuensisnivå (doktorgrad eller tilsvarende) i rettsvitenskap. Se også [Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#), særlig § 1-4.

Det vil bli lagt særlig vekt på om søker har vitenskapelige arbeider som er relevante for **fagområdet norsk helse rett**. Videre vil det bli lagt vekt på planer for egen forskning innenfor **fagområdet norsk helse rett**, og relevant erfaring fra undervisning.

Søkere må dokumentere grunnutdanning i form av en fem-årig norsk mastergrad i rettsvitenskap **eller tilsvarende juridisk utdannelse**.

Minst ett **omfattende** arbeid må gi en grundig **rettsdogmatisk** behandling av et emne på grunnlag av norske rettskilder, folkerettslige rettskilder eller komparativt materiale som er relevante for norske forhold.

Søkere må ha nødvendige faglige forutsetninger for å undervise, veilede og delta i eksamen innenfor rettsstudiets obligatoriske fag.

Søkere må framlegge en plan for egen forskning og fagutvikling på området for de kommende år og et notat om pedagogisk grunnsyn.

Søkere må også være villige til å påta seg administrative oppgaver etter gjeldende bestemmelser og med henblikk på utviklingen av Livsvitenskap ved UiO

Vurderingsgrunnlag

Ved vurderingen av søkerne vil det i henhold til gjeldende regler bli tatt hensyn til vitenskapelige og pedagogiske kvalifikasjoner, og eventuell kvalifiserende virksomhet av annen art. Så vel norsk som internasjonal prosjekterfaring, språkkunnskaper, evne til samarbeid, administrative kvalifikasjoner og personlig egnethet vil bli tillagt vekt.

Søkeren skal utarbeide et notat på totalt maksimum 6 sider som redegjør for:

- (1) Søkerens pedagogiske syn samt eventuelle planer for undervisningsformer
- (2) Plan for egen forskning de kommende år.
- (3) Søkerens erfaringer fra formidling på eget felt, og forslag til framtidig formidling.

Fakultetet oppmuntrer ansatte om å søke eksternt finansiering til forskningsprosjekter. Erfaring med å søke eksterne forskningsmidler vil derfor være positivt.

Vitenskapelige kvalifikasjoner tillegges vekt foran øvrige faglige og andre kvalifikasjoner.

Søkere som blir innstilt på grunnlag av den skriftlige bedømmelsen vil bli invitert til intervju og vil også måtte avholde en eller flere prøveforelesninger som det vil bli lagt vekt på ved den endelige vurderingen.

I rangeringen av kompetente søkere trekkes hele bredden av kvalifikasjoner inn og vurderes eksplisitt. Det legges særlig vekt på kvalifikasjoner som står sentralt i kunngjøring og stillingsbeskrivelse.

Vi tilbyr

- lønn for tilsetting som førsteamanuensis **NOK 623 900 til 704 800** (Itr. 70-76)
- et hyggelig og stimulerende arbeidsmiljø
- god pensjonsordning i Statens Pensjonskasse
- stilling i en IA-virksomhet
- [gode velferdsordninger](#)

Informasjon om hva søknaden skal inneholde

- søknadsbrev
- CV
- fullstendig oversikt over vitenskapelig produksjon og kort redegjørelse for inntil 5 vitenskapelige arbeider som søker ønsker tillagt særlig vekt ved bedømmelsen
- vitnemål og attester
- notat om undervisning, forsknings- og formidlingsplaner (se over)
- en oversikt over øvrige kvalifikasjoner med dokumentasjon

I tillegg kan inntil 5 vitenskapelige arbeider sendes til Det juridiske fakultet, Pb 6706 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Arbeidene må sendes i fire eksemplarer, og må foreligge på norsk, svensk, dansk, eller engelsk med mindre fakultetet samtykker til noe annet. Dersom arbeidene er skrevet av flere forfattere må arbeidsfordelingen mellom disse dokumenteres med medforfattererklæring.

Søknad med vedlegg må sendes inn via vårt elektroniske rekrutteringssystem, vennligst klikk "søk stillingen".

Andre opplysninger

Søkere som ved tilsetting ikke kan dokumentere pedagogisk basiskompetanse, må skaffe seg denne i løpet av to år etter tilsetting. Den som tilsettes kan bli pålagt faglæreransvar, undervisning og andre oppgaver etter nærmere bestemmelse av fakultetet.

UiO har særskilte avtaler om universitetets [rettigheter til arbeidsresultater](#) frembrakt av ansatte, herunder rettigheter til forskningsresultater.

Tilsettingsprosedyrer er for øvrig regulert i "[Regler for tilsetting i professorater og førsteamanuensisstillinger](#)". Vi viser også til "[Veiledning for søkere og medlemmer av bedømmelseskomiteer om dokumentasjon, vurdering og vektlegging av kvalifikasjoner ved tilsetting / opprykk i faste vitenskapelige stillinger ved Universitetet i Oslo](#)".

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. I tråd med likestillingspolitikken ved Universitetet i Oslo oppfordrer vi alle interesserte til å søke, uavhengige av kjønn og etnisitet.

I henhold til Offentleglovas § 25 2. ledd kan opplysninger om søkeren bli offentliggjort selv om søkeren har anmodet om ikke å bli oppført på søkerlisten.

Søknadsfrist: **4 uker fra utlysning**

For spørsmål om stillingen: Dekan Dag Michalsen tlf : +47 22859434, og instituttleder Inger Johanne Sand tlf: +47 22850213

For spørsmål om rekrutteringsprosessen: Personalkonsulent Marianne Gjerstad tlf: +47-22856606

UTKAST

Institutt for offentlig retts svar på høringsrunden i forbindelse med fakultetets vedtak om reduksjon av valgemner

Fakultetet (dekanat og styret) har bestemt at antall valgemner for rettsvitenskapelige fag skal ned fra 71 til 50. Emnene er fordelt instituttvis etter hvem som er fagansvarlig lærer. IOR har 26 emner som etter fakultetets vedtak skal reduseres til 20. Mange valgemner berører fagområder som går på tvers av instituttgrensene. I denne høringsrunden er det vanskelig å ta hensyn til dette fordi vi ennå ikke vet hvilke emner de andre instituttene vil velge å ta ut. Det kan eventuelt tas opp når instituttene foreslår sees i sammenheng. De valgemnene som nå velges for å tas med videre, skal det undervises i fra og med våren 2019 og i 4 år. Deretter foretas det en ny gjennomgang av porteføljen. De fag som tas ut nå, kan derfor komme tilbake senere.

Alle ansatte og særlig de fagansvarlige for valgemnene har vært invitert til å kommentere særlig egne fag eller de fag de har en faglig interesse i. Instituttet har gjennomført ett instituttmøte med plenums- og gruppediskusjoner om instituttets portefølje av valgemner. Gruppene var inndelt faglig tematisk (straff og prosess, menneskerettigheter og velferd, internasjonale fag, andre sentrale offentligrettslige fag). I tillegg har instituttet fått inn noen kommentarer fra de respektive fagansvarlige lærere. Instituttledelsen har oppfordret til at man samtidig med den pålagte behandlingen av forslag til reduksjonen av antall valgemner gjennomgår alle fag med henblikk på oppdatering, endring og eventuell sammenslåing av fag og vurderer forslag til nye fag innenfor den rammen vi har.

Følgende valgemner har ansatte ved IOR fagansvaret for i dag:

Barnerett, helse rett, diskriminerings- og likestillingsrett, trygde- og sosialrett og women's law konflikt, bevisteori og forhandlinger.

Skatt I, II og III, Lovgivningslære, Kommunalrett (2,hv år)

Refugee and asylum law, Womens Law and Human Rights. Human Rights and Counter-Terrorism, The Right to Peace, Public International Law, International Criminal Law, International Constitutional Law and Democracy, International Environmental Law, International Trade Law,

Forslag om nye emner: Law and Technology, International Courts, politi- og påtalerett.

Fakultetskomiteen som har gjennomgått fakultetets valgemneportefølje og foreslått reduksjonen, har foreslått at det bør legges vekt på antall eksamensmøtte studenter over de siste fire år (det fremgår av statistikk som er delt ut fra fakultetet), betydning for sammenheng med andre fag (PIL-programmet, valgemne-pofiler mv), samfunnsmessig relevans og fag- og forskningsutvikling. For instituttets del kan det legges til at det bør legges en viss vekt på faglig spredning slik at alle fagmiljøene får sin rimelige del av valgemnene innenfor de

rammene vi har. Tilgang på lærerkrefter er også en viktig faktor. Instituttets ansatte oppfordres til å vurdere om der er valgemner med middels eller liten oppslutning som kan slås sammen med andre emner, kan gå annet hvert år, og om noen fag kan vente til neste 4-års periode.

Følgende valgemner har over de siste 4 år hatt et snitt i eksamensdeltakelse på 50 + : *Barnerett, helse rett, refugee and asylum law, skatterett I, konflikthåndtering, diskriminerings- og likestillingsrett, trygderett, women's law and human rights, human rights and counter terrorism, the right to peace, public international law, international constitutional law and democracy*. Alle disse foreslås videreført ut fra så vel oppslutning som samfunnsmessig relevans og betydning for fag- og forskningsutvikling. Alle emnene preges av aktiv fagutvikling. De er knyttet til forskningsmiljøer og har god tilgang på lærerkrefter. To av disse, 'Human rights and counter terrorism' og 'The right to peace', alternerer og går annet hvert år. De bør derfor betraktes som ett valgemne tilsammen. Det vil si at denne gruppen består av tilsammen *11 valgemner*.

Ett valgemne, *skatterett I*, bør kommenteres særskilt. Faget var tidligere obligatorisk. Det har stor samfunnsmessig betydning og stor oppslutning som valgemne. Andre valgemner i samme fagområde er *skatterett II (selskapsskatterett) og III (internasjonal skatterett)* som begge har mindre oppslutning (38 og 21). Alle tre skatterettsfag har stor samfunnsmessig betydning. De er sentrale med hensyn til den offentlige og samfunnsmessige regulering av økonomi og særlig næringsliv og nødvendige elementer i finansieringen av velferdsstaten og andre felles infrastrukturer i samfunnet. Internasjonal skatterett og selskapsskatterett har mindre studentoppslutning, men er samfunnsmessig svært viktige fagområder som det er viktig å ha et undervisningstilbud i. Det er derfor viktig å opprettholde de for undervisningens skyld og for å ivareta deres faglige utvikling. Det er ansatt én professor med skatterett som hovedansvar. Han dekker undervisningen i alle tre fag. Fagene går annet hvert semester, men undervisningen er ikke tilstrekkelig for å dekke hans undervisningsplikter. Selv om den aktuelle ansatte kan gjøre annen undervisning vil det på det nåværende tidspunkt ikke frigjøre så mange ressurser til annen undervisning dersom skatterett II eller III ble nedlagt. Begge er strategisk viktige fag å opprettholde på grunn av deres innhold og betydning for samfunnets og velferdsstatens økonomi. Instituttet foreslår derfor at alle tre fag opprettholdes. (2 emner)

Rettslig bevisteori er et relativt nytt fag med god oppslutning (46) og regnes som helt sentralt og viktig for fagmiljøet og for videre forskning på området. Man regner med at det får en økende oppslutning. Det foreslås opprettholdt. (1 emne)

Strafferettsmiljøet ønsker videre å opprette et nytt fag, *politi- og påtalerett*. Dette faget er det stor interesse for i fagmiljøet. Det undervises i dag bare i Bergen, hvor det er blant fakultetets desidert mest populære valgfag. En er kjent med at jusstudenter fra UiO flytter over til Bergen for å ta faget, fordi det anses som svært relevant for karriere innen påtalemyndighet og domstol. Rektor ved Politihøgskolen og riksadvokatembetet oppfordrer fakultetet til å opprette faget. Juristene som arbeider i de ulike delene av strafferettssystemet, er med på å forvalte den mest inngripende delen av statens maktapparat. Riksadvokatembetet ønsker å

bidra med faglige og personelle ressurser til fagutviklingen og undervisning. I tillegg til fordypning i straffeprosessuelle emner tar valgemnet sikte på å gi studentene refleksjonsgrunnlag for det samfunnsoppdraget som ligger i strafferettssystemet. Politi- og påtalerettsfaget har åpenbart stor samfunnsmessig betydning. Det foreslås opprettet. (1 emne)

Opprettelsen av faget er viktig også fordi det er ønskelig å opprette en strafferettslig profil for studiet, som kan bestå av bevestorifaget, politi- og påtalerett, og for eksempel et av skatterettsemnene og/eller menneskerettslige fordypningsemner. Det er også foreslått et nytt emne i *rettspsykologi* som kunne gå inn i en slik profil. Dette er også et viktig emne, men det foreslås at det arbeides videre med utviklingen av faget, og at det kan vurderes tatt med i en senere omgang.

Faget *Forhandlinger* er nytt og har bare gått én gang foreløpig med en begrensning i påmeldingen (26). Det er knyttet til faget *konflikthåndtering*, se ovenfor. Begge regnes som faglig viktige og som en del av faglig utvikling på prosessområdet. Begge fag er viktige i fakultetets pedagogiske utvikling og satsning for å få et SFU. (1 valgemne)

International Criminal Law (42), *International Environmental Law* (38) og *International Trade Law* (25) omhandler alle samfunnsmessig viktige tema. Faget Naturressursrett i et miljøperspektiv har liten oppslutning og kan neppe opprettholdes. Det engelske faget er dermed det eneste miljørettsfag på valgemnesiden. Det taler sterkt for å opprettholde det. PluriCourts-miljøet har et sterkt ønske om å utvikle et valgemne om *International Courts* for å utnytte den kompetansen som ligger i miljøet. Instituttet foreslår at miljøet kan bidra innenfor flere av de engelskspråklige fag med den relevante kompetansen, men at dette i særlig grad skjer innenfor de tre emnene som her er omtalt og der fagområdene møter ulike utfordringer med hensyn til bruken av internasjonale domstoler. Det foreslås at *International Criminal Law* blir det viktigste for Pluricourts bidrag med hensyn til generelle aspekter ved internasjonale domstoler, og at dette faget endres til *International Courts and International Criminal Law*. *International Environmental Law* og *International Trade Law* foreslås tilbudt annet hvert år dersom det er nødvendig for å få til den reduksjon instituttet er pålagt. (tils 2 valgemner)

Instituttet har ansvaret for den internasjonale mastergraden Public International Law. Den har hatt god oppslutning, og studentene har vist god gjennomføringsevne. Programmet er avhengig av at det er et visst antall valgemner å velge mellom for studentene. Det bør derfor utvises forsiktighet med hensyn til å redusere de internasjonale fagene for mye. De norske masterstudentene i rettsvitenskap skal nå også ha minst ett engelskspråklig valgemne. Det har gitt økt oppslutning om emnene, og det er en god arena for kontakt mellom norske og utenlandske studenter ved fakultetet.

Faget *sosialrett* har liten oppslutning, men har viktige elementer og bør videreutvikles til et *velferdsstatsfag*. Det foreslås at deler av faget *tas inn i trygderettsfaget* for den neste perioden. Samtidig kan det arbeides videre med forslag til et nytt valgemne om velferdsstatsrett som senere kan foreslås.

Kommunalrett er et fag med liten oppslutning, men vi har et visst nasjonalt ansvar for å vedlikeholde og tilby det. Det er svært lite undervisning i faget (4timer). Det foreslås opprettholdt, men annet hvert år. (1/2 valgemne)

Lovgivningslære er et relativt nytt fag som ble startet i forbindelse med at Inge Lorange Backer kom tilbake til fakultetet etter to år som leder av Lovavdelingen i Justisdept. Faget har ikke hatt stor oppslutning, men er nå knyttet til det nye klarspråk prosjektet der det nå er i ferd med å bli ansatt en ny førsteamanuensis i full stilling. Det bør derfor opprettholdes av hensyn til fagets store samfunnsmessige relevans og den aktuelle interessen og behovet for fagutvikling på området og for prosjektet. Det kan hevdes at dette er et fag som det er i fakultetets generelle interesse å opprettholde og videreutvikle og ikke bare en del av IORs fagansvarsområde. (1 valgemne)

Det bør videre utvikles nye valgemner i *Law and Technology*. Malcolm Langford er aktiv på dette området og ønsker å utvikle det både med hensyn til forskning og undervisning. Det har og vil få svært stor samfunnsmessig betydning ikke minst med hensyn til digitalisering, bruk av roboter, overvåkingsformer og de ulike bruk av internettet. Det foreslås opprettet, men det må vurderes nærmere når oppstart kan skje. Det er et så viktig samfunnsområde at det ikke bør utsettes til neste fire-års periode, men bør startes så snart faglig forsvarlig. Dette er også et emne med stor generell interesse for fakultetet, men IOR bør ha et slikt fag med en klar offentligrettslig orientering. (1 valgemne)

Rettshistorie (21) foreslås nedlagt fordi faget er obligatorisk, og fordi det er få lærerkrefter akkurat nå. Det kan komme tilbake.

Comparative Constitutional Law : her kan elementer tas inn i International Constitutional Law og Public International Law.

Fagene menneskerettigheter og allmenn rettsteori har liten oppslutning og har begge innhold som nå tas videre i andre fag.

Oppsummering:

Følgende valgemner foreslås beholdt fra IOR:

- Barnerett
- Helsereett
- Diskriminerings- og likestillingsrett
- Trygderett (med noe fra sosialrettsfaget)
- Women's law and human rights
- Konflikthåndtering
- Rettslig bevisteori
- Politi- og påtalerett
- Forhandlinger.
- Skatt I
- Skatt II
- Skatt III
- Lovgivningslære,
- Kommunalrett (tilbys annet hvert år)
- Refugee and asylum law,
- Human Rights and Counter- Terrorism (tilbys annet hvert år)
- The Right to Peace (tilbys annet hvert år)
- Public International Law
- International Courts and International Criminal Law
- International Constitutional Law and Democracy,
- International Environmental Law, (tilbys annet hvert år)
- International Trade Law, (tilbys annet hvert år)
- Law and Technology

Til sammen 20 ½ valgemne

Til sammen blir dette 20 ½ valgemner dersom valgemner som bare går annet hvert år regnes som ½ valgemne. Det er tilsammen 5 slike ½ valgemner foreslått ovenfor. Kommunalrett gis det dessuten lite undervisning i.

Mange av fagene krysser grenser til de andre instituttene områder. Det gjelder i særlig grad det nye faget Law and technology. Det gjelder også lovgivningslære som det i særlig grad er knyttet et fakultetsansvar til siden det må sees i sammenheng med klarspråk prosjektet. Det kan være fag som kan slås sammen, men som nå ligger på ulike institutters fagområder. Etter den instituttvise høringsrunden bør det derfor sees nærmere på om det er flere fag som kan slås sammen eller som kan legges til.

Vedlegg: Referat fra gruppediskusjoner på IORs allmøte 10/4-2018, samt individuelle innspill som instituttleder har mottatt

Referater fra gruppene ved instituttets allmøte om valgernesaken 10/4-2018.

Gruppe 1: Straff og prosess

Oppsummering ved Synnøve Ugelvik

Valgfag innen strafferett og prosess p.t.

Konflikthåndtering og Forhandlinger Blandhols fag og innspill. Konflikthåndtering → stort og svært populært. Forhandlinger → med vilje mindre, men øker fra høsten. Begge er SFU-deltakere/kandidater.

Bevisteori Også relativt nytt fag. Ca. 50 studenter i snitt. Noe synkende popularitet, men fortsatt høyt oppe på popularitetslisten. Løvlie holder forelesningene, bortsett fra en som Stridbeck holder om vitnepsykologi.

Ønskede fag

Politi- og påtalerett: Strafferettsmiljøet ønsker videre å opprette et nytt fag, *politi- og påtalerett*. Dette faget er det stor interesse for i fagmiljøet. Det undervises i dag bare i Bergen, hvor det er blant fakultetets desidert mest populære valgfag. En er kjent med at jusstudenter fra UiO flytter over til Bergen for å ta faget, fordi det anses som svært relevant for karriere innen påtalemyndighet og domstol. Rektor ved Politihøgskolen oppfordrer fakultetet til å opprette faget, slik at vi kan regne med stor oppslutning også eksternt. Juristene som arbeider i de ulike delene av strafferettssystemet, er med på å forvalte den mest inngripende delen av statens maktapparat. Riksadvokat Tor-Aksel Busch har over en årrekke uttrykt bekymring over den minkende satsning på strafferetts- og straffeprosessfagene ved fakultetet. Riksadvokatembetet oppfordrer fakultetet sterkt til å satse på politi- og påtalerettsfaget, og vil bidra med alle nødvendige faglige og personelle ressurser til fagutviklingen og undervisning. I tillegg til viktig fordypning i flere av de straffeprosessuelle emnene det ikke er rom for å ta opp i det svært omfattende pensum i obligatorisk straffeprosess, tar valgernesaken sikte på å gi studentene refleksjonsgrunnlag for det samfunnsoppdraget som ligger i å arbeide i strafferettssystemet. Dette inkluderer både domstols- og påtalejurister, forsvarere, og øvrige fremtidige advokater. Politi- og påtalerettsfaget har åpenbart stor samfunnsmessig betydning. Det foreslås opprettet. Det er ønskelig å ta sikte på å opprette en strafferettslig profil for studiet, som kan bestå av bevisteorifaget, politi- og påtalerett, og for eksempel et av skatterettsemnene og/eller menneskerettslige fordypningsemner.

Rettspsykologi - Internasjonalt har rettspsykologi i de senere årene vokst frem som et av de viktigste tverrvitenskapelige fagene i rettsvitenskapen, og denne utviklingen bør også Det Juridiske fakultetet i Oslo være med på. Fakultetet bør derfor ta skrittet ut og gjøre rettspsykologi til et valgfag. Alternativt til et semi-obligatorisk fag ved siden av rettssosiologi og rettsfilosofi.

- Praktisk svært relevant

o Sannsynligvis mer praktisk bruk for dette enn f.eks. rettsøkonomi

- Forskningsområde der det skjer mye, etterspurt i offentlige dokumenter

- Samme nivå som rettssosiologi og -filosofi hva gjelder perspektivfunksjon og viktighet.

Hvorfor?

Profil-tankegangen

- Må være muligheter for å bygge en tydelig profil innen strafferett og prosess.
- Vi har allerede rettsakskurset, og to nye valgfag vil gi oss totalt *tre* valgfag og noe praksis i løpet av studiet, som gjør studentene langt bedre egnet til å arbeide innen disse feltene.
- Strafferett og prosessfagene har over de siste årene blitt kraftig nedskalert som obligatoriske fag på jusstudiet. Det juridiske fakultetet i Oslo er situert nært de sentrale maktfunksjonene i Norge, blant annet Høyesterett, Riksadvokatembetet, de nasjonale etterforskningsinstitusjonene, og ikke minst lovgiver. Fakultetet både kan og bør ta mål av seg å kunne tilby landets beste utdanning til disse funksjonene. Skal vi kunne gjøre det, er vi nødt til å tilby mer undervisning i profil-området strafferett og prosess, til de som ønsker det.

Fagansvarlige

Fagansvarlige i begge foreslåtte fag er fast ansatt ved instituttet. Det er tale om fag vi forsker og har forsket i, og særlig i politi- og påtalerett vil flere fra fagmiljøet undervise i.

Antall studenter

Bevisteori-faget har rundt 50 studenter i snitt. De to foreslåtte valgfag antas å være kunne bli svært populære blant studentene. Rettspsykologi antas å ha omtrent samme studenttilfang som bevisteori, altså rundt 50 studenter.

Politi- og påtalerett er blant de mest populære valgfag ved jurfak, UiB. Ved UiB utgjør Politirett ett 20 studiepoengs valgfag, mens Påtalerett utgjør 10 studiepoeng. At fagene får såpass stor plass som valgfag, og har hatt slik plass over mange år, viser at det i alle fall vil være interesse for et 10 sp fag i politi- og påtalerett kombinert ved JUS, UiO. Politihøgskolens rektor har signalisert at de er svært interessert i at deres studenter kan slippe å dra til Bergen for å ta disse fagene. I tillegg til egne masterstudenter, kan vi derfor forvente tilfang fra PHS og fra praktikerhold i politiet.

Forslag

Fordi vi har forståelse for en knapp pott, foreslår vi at fire av fagene går annethvert semester, mens politi- og påtalerett – som antas å bli det største faget, som også involverer flest ansatte – går hvert semester.

- Forhandlinger og konflikthåndtering – annethvert semester?
- Bevisteori og rettspsykologi* – annethvert semester
- Politi- og påtalerett hvert semester

* Ønskes primært som semi-obligatorisk perspektivfag.

Gruppe 2: Menneskerettigheter, helse-, sosial-, barne- og kvinnerett

Oppsummering ved Ingunn Ikdahl

Til stede: Anne Hellum, Ingunn Ikdahl, Anne Kjersti Befring

Eksisterende fag: valgernes med store studenttall

Emnene Likestillings- og diskrimineringsrett, Women's law and human rights, Helserett, Barnerett og Trygderett har alle høye studenttall, de passer med forskningsatsninger i bl.a. forskergruppen VERDI, og med profilen «Velferd og likeverd». Det var bred enighet om at disse bør satses videre på.

Eksisterende fag: valgernes med lavere studenttall (Menneskerettigheter og Sosialrett)

Vi brukte også tid på å diskutere fagene JUS5701 Menneskerettigheter og JUS5950 Sosialrett. Disse fagene har lavere gjennomsnittstall for avlagte eksamen enn de øvrige gruppen diskuterte – men for begge gjelder at de kun tilbys på masternivå og at det i flere semestre ikke har blitt gitt forelesninger (kun noen timer veiledning). Tallene er derfor ikke fullt representative for studentenes interesser for fagene.

For emnet menneskerettigheter har det betydning at det obligatoriske faget menneskerettigheter etter siste endringer i masterstudiet nå er mer omfattende. Dette betyr at dersom valgemnet skal videreføres, bør det spisses. For sosialrettsfaget vil det være aktuelt med en endring i hvem som er ansvarlig faglærer (nåværende er Kirsten Ketscher, som har passert 70 år), og Ingunn har diskutert både dette og mulige retninger for endringen med Kirsten.

Gruppen var enig om at endringer både i retten og i samfunnet for øvrig kan gi grunn til å videreutvikle sosialrettsfaget i retning av et tydeligere fokus på ulikhet og sårbarhet i velferdsstaten – både hvordan bredere endringer manifesterer seg i retten, og hvilke rettslige rammer som finnes i menneskerettigheter (både internasjonalt, de nye grunnlovsbestemmelsene fra 2014 og den nye likestillings- og diskrimineringsloven) og EU-/EØS-rett. Dette vil også gjøre det mulig å synliggjøre og analysere i mer dybde den konkrete betydning av menneskerettslige spørsmål for velferdsstaten og norsk rett. Videre er det i samsvar både med forskningsmessige prioriteringer i forskergruppen VERDI, og passer godt i profilen «Velferd og likeverd». Gruppen diskuterte derfor muligheten for å foreslå at menneskerettighetsfaget ikke videreføres i denne runden, men at man heller samles om å foreslå et videreutviklet sosialrettsfag. Dette er senere diskutert med Vibeke Blaker Strand (ansvarlig for både valgemnet og det obligatoriske emnet menneskerettigheter) og Tone Wærstad, som er positive til å bidra til dette. På lenger sikt (dvs ved neste runde med endringer av valgemneporteføljen om fire år) kan det også være en god idé å etablere et eget fag om «Mangfold og menneskerettigheter», som vil gå mer inn i spørsmål knyttet til avveininger mellom f.eks. religionsfrihet, ytringsfrihet og diskrimineringsvern.

Eksisterende fag: særlig om videreutvikling av Helserett

Gruppen diskuterte hvordan trender og utviklingen innenfor noen av fagene kan beskrives og gjøres gjenstand for undervisning og forskning. Nye trender gir muligheter og behov for økt spesialisering - og «overbygning» mellom rettsområder - for å kunne forske, utvikle og undervise i nye trender.

Innenfor helseretten gjelder det både den generelle utviklingen med økte kostnader og behov og forsøk på å redusere kostnader gjennom for eksempel reduksjon av senger, noe som fører til sterk reduksjon av tilbudet for noen pasientgrupper, og internasjonaliseringen og

teknologiseringen. Stadig større deler av helse- og bioretten reguleres av andre enn norske myndigheter og der det nødvendig å diskutere nasjonal «handlingsrom» og nasjonale virkemidler. Teknologiseringen med «persontilpasset medisin» og Big Data endrer både organisatoriske, økonomiske og rettslige virkemidler og fører til andre og større prioriteringsutfordringer og styringsutfordringer (governance).

Innenfor helseretten er det dermed spennende muligheter for å videreutvikle tematikken innenfor valgfaget. Faget er blitt bredt og omfatter både styringssystemet, rettigheter og plikter – og stadig flere oppgaver. Livsvitenskap er en satsning ved UIO og juridisk fakultet og omfatter flere fag, men der helse- og bioretten står sentralt. Helserett har hatt en jevn økning de siste årene og kan forvente fortsatt økning. Det var bred enighet om at faget videreføres.

Nye valgerner

Mht nye fag diskuterte gruppen særlig muligheten for å få et engelskspråklig barnerettsfag. Kirsten Sandbergs kompetanse fra både egen forskning og FNs barnekomité gjør at dette ville kunne bli et emne med svært høyt faglig nivå, og vi mener det ville være et verdifullt tilskudd også til de engelskspråklige mastergradene. Faget barnerett slik det er lagt opp i dag, har et bredt fokus på barns rettigheter, men behandler også den norske barneloven og barnevernloven. Det vil være gunstig om faget kan deles opp slik at barns rettigheter blir et eget engelskspråklig fag, og at det norskspråklige faget barnerett i større grad kan konsentrere seg om foreldretvister og barnevern, som mange jurister arbeider med. Naturligvis vil barns menneskerettigheter fortsatt inngå som en del av dette faget også, men i noe mindre bredde.

Gruppe 3: Internasjonale fag

Oppsummering ved Inger-Johanne Sand

Til stede: Malcolm Langford, Kjetil Larsen, Andreas Føllesdal, Geir Ulfstein, Inger-Johanne Sand.

Aktuelle internasjonale valgfag på IORs del:

Refugee and asylum law, Womens Law and Human Rights. Human Rights and Counter-Terrorism, The Right to Peace, Public International Law, International Criminal Law, International Constitutional Law and Democracy, International Environmental Law, International Trade Law, Comparative Constitutional Law. I alt 10 fag av de 27 på IORs liste.

Samtidig er det behov for å utvikle nye fag: International Courts (som utspring fra PluriCourts). Law and technology i en eller annen variant er det behov for.

Mange av de nevnte fag er viktige på PIL-programmet som er viktig og skal videreføres.

De 8 først nevnte har alle et deltakersnitt på fra 36 og oppover. Det var enighet om at disse videreføres, men også reformeres og oppdateres. Comparative Constitutional Law vil ikke bli foreslått videreført av ansvarlig lærer som fag hvert år. Det kan vurderes om noe av pensum her kan tas inn i International Constitutional Law. Eller det kan vurderes faget kan alternere annet hvert år med Pluri-courts forslag om International Courts fag. De to fagene Counter-Terrorism og Right to Peace går bare annet hvert år.

Alle de nevnte 8 fagene ligger innenfor en liste på 16 av de mest besøkte fag som det er gode grunner til å videreutvikle. De har alle viktig samfunnsmessig og aktuelt tema.

International Trade Law ble ansett som viktig, i seg selv og for PIL, og det har en annen retning enn International Investment Law and Commercial Law. Det er mange gode grunner til at PluriCourts-miljøet bør utvikle et valgfag om internasjonale domstoler. Og Law and Technology er et viktig fremtidig fagområde,.

International Trade Law var det sterke argumenter for å beholde. I tillegg kunne man tenke seg å foreslå to nye fag som kunne alternere annet hvert år: International Courts og et teknologifag. Alle fag som foreslås videreført bør hele tiden jobbe med fornyelse av pensum.

Etter møtet:

I tillegg har Cecilia Bailliet foreslått ytterligere to fag: Disaster Law og International Rights of the Child. Det er åpenbart viktige fag med aktuell samfunnsrelevans, men det er foreløpig ikke foreslått fagansvarlige.

Gruppe 4: «Oppsamlingsgruppen»

Oppsummering ved Jon C. F. Nordrum

Gruppen oppfatter at det er viktig å erkjenne at Det juridiske fakultet ved Universitet i Oslo har et særlig ansvar for kjernen i offentligretten. Vi ser en tendens til at kjernen svekkes, dels til fordel for mer spesialiserte fag, dels til fordel for internasjonale fag. Flere av fagene som er i «faresonen» er selve kjernen i offentligretten, fag som fakultetet utvilsomt må sies å ha et nasjonalt ansvar for. Det gjelder iallfall skatterett, kommunalrett og lovgivningslære. Det er også verd å merke seg at det er et livskraftig og tverrfaglig forskningsmiljø i rettshistorie, og at vi tilbyr forskningsnær undervisning samt gode muligheter for studenter til å delta aktivt i fagmiljøet.

På områder der fakultetet har et nasjonalt ansvar, er det viktig at fakultet tar ansvar for prioriteringene i stedet for at prioriteringene blir gjort ut fra kvantitative mål på instituttnivå, der både faginndeling, fagplassering og andre føringer kan bære preg av en viss vilkårlighet. Gruppen understreker også at det er viktig å se sammenhengene mellom ulike offentligrettslige fag, og at det er viktig å gi gode muligheter for å kombinere fag, f.eks. i form av 40 grupper. Kommunalrett er f.eks. et fag som er naturlig å tenke seg i en 40-gruppe sammen med f.eks. introduksjon til forvaltningsrett, helse rett og utdanningsrett.

Gruppen ser det også som viktig å forstå hvilken fleksibilitet det er innenfor internasjonal fag som tilbys som del av programmer. Kan disse gå annethvert år uten at det «ødelegger» programmet? I så fall er det etter gruppens oppfatning mulig å effektivisere blant disse fagene.

Gruppen har vurdert enkelte grep for å redusere antallet fag, og foreslår at følgende grep vurderes:

1. Sosialrett avvikles som selvstendig fag, men vurderes tatt med i valgernes trygderett, eventuelt slik at faget får nytt navn: Trygde- og sosialrett.
2. Et av skatterettsemnene (I til III) tilbys annethvert år
3. Valgernes menneskerettigheter, naturressursrett og allmenn rettsteori kuttes.

Disse forslagene vil innebære en reduksjon fra 27 til 22 valgernes.

Individuelle innspill: Jon C. F. Nordrum

Det er hovedgrunner til at jeg er sterkt imot en nedleggelse av valgemnet lovgivningslære. Det er for det første fordi det er et stort behov for valgemne i lovgivningslære og for det andre fordi fakultetet langt på vei har forpliktet seg til å satse på faget lovgivningslære.

I Det er et stort behov for et valgemne i lovgivningslære

- Det er uttrykt i en lang rekke offentlige dokumenter de siste årene at det er behov for økt kunnskap om lovgivning, lovgivningsprosesser, lovutforming og lovevaluering.

- Det er en samstemmighet i juridisk teori om at det er påfallende lite forskning på lovgivningsspørsmål.

- Tabloid kan man si at jurister lærer å tolke lover og forskrifter, men ikke å skrive dem. Det er urovekkende gitt at en kjerneoppgave for jurister i offentlig og privat sektor er å *lage* regler.

- Det har ikke vært mange studenter på valgemne i lovgivningslære så langt, snittet er oppgitt 17. Men oppslutningene så langt er ikke dekkende for det *reelle behovet* og mulig *etterspørsel*.

- Til illustrasjon: Jeg har siden 2007 holdt kurset Praktisk regelteknikk-hvordan lage lover og regler gjennom Juristenes utdanningscenter. Kurset går over to dager og er dyrt. Så langt har det deltatt over 1000 deltakere. Etterspørselen er overveldende. Deltakerne uttrykker et akutt behov for kunnskap om regelgivningsspørsmål.

- Jeg har overtatt som ansvarlig faglærer og er overbevist om at det er grunnlag for langt, langt flere studenter på faget enn det er i dag.

II Fakultet har langt på vei forpliktet seg til å satse på faget lovgivningslære

- Fakultet har nylig inngått en intensjonsavtale med Kommunal- og moderniseringsdepartementet der det fremgår at «Kompetanse om utforming av klart regelverk (lover og forskrifter) er særlig sentralt».

- I avtalen fremgår det at det skal ansettes en fast vitenskapelig ansatte med ansvar for språk og lovgivningslære.

- En forutsetning for å drive et godt *lovspråkarbeid* er at arbeidet kan bygge på et miljø i lovgivningslære

- Et fag i lovgivningslære er sentralt for å etablere et slikt miljø.

- Fakultetet har nylig utlyst stipendiatstillinger innenfor fagområdet lovgivningslære

- Det er vanskelig å forene en nedleggelsen av valgemnet lovgivningslære med disse intensjonsavtalen og fakultetets arbeid for øvrig med lovgivningslære.

Individuelle innspill: Arvid Aage Skaar

Skatte- og avgiftsretten (heretter skatterett) er et juridiske fag som behandler reglene om fastsetting av skatte- og avgiftsplikt. Dette regelverket styrer den vesentligste delen av finansieringen av samfunnets oppgaver. For samfunnet er kunnskap i skatterett derfor svært viktig.

UiO har per dags dato tre emner i skatterett, som jeg har ansvaret for. Jeg har også ansvaret for ett emne i regnskap og regnskapsforståelse, som (etter forslag fra meg) allerede er besluttet nedlagt.

De tre skatterettsemnene er:

- Skatterett I Grunnleggende skatterett. Emnet hadde vår 2017 i alt 97 kandidater til eksamen
- Skatterett II Selskapsskatterett. Emnet hadde høst 2017 i alt 37 kandidater til eksamen
- Skatterett III Internasjonal skatterett. Emnet hadde høst 2017 i alt 22 kandidater til eksamen

Interessen for skatterettsemnene har med andre ord vært god.

De to sistnevnte emnene (II og III) var, før jeg ble ansatt ved fakultetet i 2016, ett emne, som hadde omtrent 1 000 sider i pensum; dette emnet ga kandidatene 10 studiepoeng. Et så omfattende valgernes samsvarte ikke med fakultetets retningslinjer. Jeg foreslo derfor, og fikk gjennomslag for, en oppdeling av emnet. Etter oppdelingen i to emner, og andre pensumsendringer, har emnene ca 400-500 sider hver i pensum, og begge gir 10 studiepoeng; det samme som Skatterett I. Økningen i antall valgernes fra to til tre, er derfor ikke en reell styrking av fagets stilling ved universitetet. Den viktigste grunnen til at ingen av emnene i skatterett bør nedlegges, er at samfunnet trenger gode *jurister* som har et solid faglig fundament i faget. Dette gjelder både innenfor selskapsskatteretten og internasjonal skatterett. Kompleksiteten i de nasjonale skattereglene, mobiliteten i det internasjonale næringslivet og utviklingen av den globale digitale økonomien, skaper store juridiske utfordringer på dette fagfeltet. Denne utviklingen tilsier at forskningsmiljøene og undervisningsinstitusjonene tvert imot bør styrke sin satsning på skatterett.

Det er slett ikke tilstrekkelig at samfunnet har revisorer og økonomer fra BI som har godt kjennskap til de sikre (enkle) løsningene innenfor skatteretten. Slike løsninger er det mange uten juridisk kompetanse som kan finne ved hjelp av en ikke-juridisk fagmetode. Samfunnet trenger også i høyeste grad gode jurister som kan ta stilling til de *juridisk tvilsomme spørsmålene* i skatteretten ved hjelp av en juridisk metode. Behovet for slik kompetanse er stort både i skatteetaten, Finansdepartementet, Økokrim, påtalemyndigheten ellers, advokatfirmaene, de multinasjonale selskapene og organisasjonene. Det er ingen tvil om at alle de nevnte institusjonene i økende grad arbeider med kompliserte selskapsskatterettslige og skatteavtalerettslige spørsmål. Det er av stor viktighet at universitetene ved sine interne omorganiseringer ikke ved en tilfeldighet endrer prioriteringen av de behov som samfunnet har for juridisk kompetanse.

Svekkelsen av skatterett som fag ved universitetene i Norge de siste 15-20 årene er et problem som er tatt opp av skattemyndighetene og i Stortinget. Faget er ikke lenger et obligatorisk fag, og av universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø, er det kun Oslo som har en professor i full stilling. Skatterettsfaget var det eneste faget som ble tatt ut av obligatorisk pensum i siste reform - selv om utgangspunktet var en drastisk nedskjæring av obligatorisk pensum. At skatterettsfaget i dag dekkes av tre valgernes kan ses som en slags kompensasjon for dette.

Yngre akademisk orienterte skattejurister opplever faget som nedprioritert ved universitetene, og kvier seg for å satse på en akademisk karriere innenfor faget. Den dypt forankrede akademiske forskningen i faget (særlig representert ved Aarbakke og Zimmer) svekkes etter hvert som disse nestorene er blitt pensjonert. Dermed svekkes også den objektive standard som domstolene, det offentlige og de private partene i samfunnslivet har behov for å støtte seg til ved løsningen av skatterettslige spørsmål.

Et spørsmål som er blitt stilt er om faget kan overlates til BI, som i dag er den eneste institusjon i Norge som prioriterer skatterett, og som følgelig har hatt god rekruttering. Men BIs tilnærming til faget er preget av BIs markedssituasjon; BI selger undervisning til revisorer og økonomer. Den juridiske utdannelsen i skatterett som UiO har stått for, er ikke i fokus på BI.

Dekanen ved Det juridiske fakultetet i Oslo tok i 2017 et selvstendig initiativ i forhold til Finansdepartementet og skatteetaten for å styrke skatteretten ved universitetene. Han foreslo blant annet at fakultetet stiller seg i spissen for et skatterettslig forskningsforum. Dette kom i gang i fjor høst ved undertegnede, og har fortsatt i vårsemesteret. Forumet er blitt en positiv faktor, og en sped begynnelse, med sikte på å snu en uheldig utvikling. Fakultetet har også, ved undertegnede, bistått Forskningsrådet med en utredning om behovet for skatterettslig forskning. Et tiltak fra fakultetet som svekker undervisningstilbudet i skatterett, vil utvilsomt være kontraproduktivt for arbeidet med å styrke skatterettens stilling på universitetene og i samfunnet.

Det vil være et paradoks om universitetet i 2018 nedlegger for eksempel Skatterett III Internasjonal skatterett, etter at institusjonen i 2015 søkte etter, og ansatte, en professor i skatterett med særlig kompetanse innenfor internasjonal skatterett. En slik snuoperasjon bør i tilfelle være begrunnet i endrede samfunnsbehov. At undertegnede ved en eventuell ytterligere svekkelse av skatterettsfaget ved universitetet får færre relevante arbeidsoppgaver, har naturligvis mindre betydning. Fakultetets evne til å utnytte sine ressurser på best mulig måte bør imidlertid tillegges en viss vekt. Avslutningsvis vil jeg bemerke at studentene skal kunne velge mellom de emnene som fakultetet mener det er samfunnsmessig behov for å tilby undervisning i. Selv om det ofte vil være samsvar mellom studentenes interesse for et fag, og samfunnets behov for kompetanse innenfor dette faget, er det prinsipielt viktig at understreke at det er samfunnets behov for juridisk kompetanse som må være styrende for Universitetet i Oslo.

Professor Marit Halvorsen
Her

Instituttledelsen, Institutt for offentlig rett
v/ professor Inger Johanne Sand
Her

INNSPILL TIL DEBATTEN OM VALGFAGSPORTEFØLJEN

I Begrunnelse for å opprettholde valgfaget «Norsk forfatningshistorie»

Dagens valgfagportefølje inneholder ett rettshistoriefag, som noe misvisende kalles "Rettshistorie". I virkeligheten behandler faget norsk forfatningshistorie, og jeg har derfor foreslått at navnet endres tilsvarende.

Norsk statsrettshistorie, og mer spesifikt, forfatningshistorie, har de siste 15 eller så gjennomgått et stort forskningsmessig løft, som særlig kan knyttes til de rettsvitenskapelige miljøers aktiviteter i forbindelse med jubileene i 2005 og 2014. Den svensk-norske unionens rettshistorie ble gjenstand for betydelige nytolkninger, og deler av unionsrettshistorien ble klarlagt for første gang. Rettshistoriemiljøet ved Juridisk fakultet i Oslo stod bak antologien *Rett, Nasjon, Union*, som oppsummerte mye av denne forskningen.

I forbindelse med Grunnlovsjubileet kom norske rettshistorikere på banen og skapte - gjennom tverrfvitenskapelig samarbeid med sentrale forskere i inn- og utland - en ny forståelse av den norske grunnloven som den siste av de mange naturrettslig inspirerte grunnlover i kjølvannet av opplysningstiden, og satte for første gang grunnloven inn i en internasjonal konstitusjonshistorisk sammenheng. De folkerettslige forhold som hadde innvirkning på den norske situasjonen i 1814, ble sett i nytt perspektiv. Kjente spørsmål som maktfordeling og folkesverenitet ble gjenstand for fornyende undersøkelser.

Denne veldige forskningsmessige innsats resulterte i et stort antall publikasjoner; her skal bare nevnes serien "Nye perspektiver på grunnloven 1814 - 2014" (Pax 2014) i 6 bind, med tilsammen ca 70 bidragsytere fra mange land og flere fagområder.

Som en særlig oppsummering av forfatningshistorieforskningen kom så *Lærebok i forfatningshistorie*, av Eirik Holmøyvik og Dag Michalsen med bidrag av Ola Mestad, i 2015. Boken ble tatt i bruk som lærebok i valgfaget Rettshistorie høsten 2015, og erstattet da et "lappeteppe" av forskjellige tekster som var satt sammen som pensum den gang Rettshistorie hadde 2 varianter, nemlig romersk rett og norsk statsrettshistorie. Romersk rett ble nedlagt i forbindelse med det første forsøket på revisjon av valgfagsporteføljen i 2011. Faglærerne (Dag Michalsen og Marit Halvorsen) var enige om å nedprioritere faget til tross for romersk retts sentrale betydning for utvikling av europeisk, og også norsk rett, og til tross for den utvilsomt juridisk allmenndannende side av faget. Norsk statsrettshistorie ble bestemt opprettholdt med tilbud en gang i året, utfra erkjennelsen av betydningen av å kunne tilby ett fag som gir anledning til å tilegne seg type kunnskaper i norsk statsskikk.

Norsk forfatningsrettshistorie tilhører ikke de mest populære valgfagene, og studenttallet er ikke stort (men heller ikke blant de minste). Hovedbegrunnelsen for å beholde faget, er betydningen av at det tilbys forskningsbasert undervisning i det historiske grunnlaget for og utviklingen av vårt konstitusjonelle system. Det skal også nevnes at faget er en organisk fortsettelse av viktige sider av det obligatoriske rettshistoriefaget i 5. semester. Det er også et argument for å opprettholde dette faget at Forskergruppen rett, samfunn og historisk endring har lang tradisjon i å integrere studenter som tar valgfag/skriver masteroppgave i rettshistorie i sine aktiviteter.

II Forslag om engelskspråklig, komparativt valgfag i rettshistorie

Jeg foreslår at det opprettes et nytt, engelskspråklig valgfag med tittel "Supreme courts, politics and rule of law in Europe: past, present and future" med undervisning en gang i året, jfr nedenfor inntatte forslag til beskrivelse, læringsmål og pensum.

Faget vil være komparativt, fagoverskridende og instituttovergripende, og ta opp spørsmål som står høyt på den politisk-juridiske dagsorden. Det er grunn til å tro at det vil være attraktivt for utenlandske studenter såvel som for norske studenter nå de skal velge et engelskspråklig valgfag.

"Supreme courts, politics and rule of law in Europe: past, present and future"

Course content:

Democracy and rule of law are two main pillars in the modern western state model. This state model has its origin in Europe in the middle of the 12th century, when ideas and structures concerning rule of law were developed. Ideas and structures concerning democracy were foremost developed from the 18th century. The relation between rule of law and democracy have since several times been debated, with the Supreme Court's making of precedent and review of legislation as ever returning themes. The transnationalization of law has caused a shift of focus and of activity from the legislator to the judiciary, and more specific from Parliament to Supreme Court. By studying the history of European Supreme Court models, their role in politics and rule of law today, the analysis might – with acknowledged uncertainty – also be used to predict the future development of the relationship between democracy and rule of law, and the role of Supreme Courts in this development.

Purpose:

- 1) To acquire knowledge and perspectives on and skills to analyse the historical development of different European Supreme Court models up to the fall of the Berlin Wall in 1989, and their role in the shaping of rule of law and in the political system.
- 2) To use the historical knowledge and perspectives to analyse the development of

Supreme Courts and rule of law in Europe after 1989, with an emphasis on the relationship between the national judiciary and the national political system, and between the national judiciary and supranational political organs and courts.

Learning outcome:

- To acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the historical development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models from the Middle Ages till today. Emphasis shall be put on oral and written procedure, appeal, precedent and review.
- Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the historical development of idea of rule of law, and its institutional and political framework in the above mentioned states. Emphasis shall be put on the independence of the judiciary, accountability and transparency, but also corruption as a rule of law problem.
- Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models after the fall of the Berlin Wall in 1989, and how these models have served as a source of inspiration during the construction of rule of law in former Eastern European countries. Emphasis shall be put on the questions of access to court, clerking, procedure, decision making processes, precedent and review.

Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the relationship between changes in the supreme court models on one hand, and changes in the political system and rule of law on the other, with an emphasis on national and supranational political bodies and courts.

Litterature:

Aletras, N., Tsarapatsanis, D., Preotiuc-Pietro, D., Lampos, V.: “Predicting judicial decisions of the European Court of Human Rights: a Natural Language Processing perspective», *PeerJ Computer Science*: <https://peerj.com/articles/cs-93.pdf>

Andrews, Neil, “The Supreme Court of the United Kingdom: A Selective Tribunal with the Final Say on Most Matters”, *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), , Maastricht, Springer 2017: 37-52

Bell, John, *Judiciaries within Europe. A Comparative Review*, Cambridge, New York 2010 (384 pages, pp-174-234 not included)

Benvenisti, Eyal and Downs, George W., “Going Global to preserve Domestic Accountability: The New Role of National Courts”, in Muller, Sam and Richards, Sidney (eds.), *Highest Courts and Globalisation*, Hague Academic Press, The Hague 2010: 163-186.

CCJE Opinion No. 18 (2015) “The position of the judiciary and its relation with the other powers of state in a modern democracy”

Domej, Tanja, “Squaring the Circle: Individual Rights and the General Interest Before the Supreme Courts of the German-Speaking Countries”, *Supreme Courts in transition in China*

and the West, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), , Maastricht, Springer 2017: 131-148

Ferrand, Frédérique, “The French Court of Cassation: On the Threshold of a Quiet Revolution?”, *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), , Maastricht, Springer 2017: 175-226

Graver, Hans Petter, “Judicial Independence and Judicial Responsibility”, in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven. 2014: 309-323.

Jakab, András; Dyevre, Arthur and Itzcovich, Giulio, “Conclusion”, in *Comparing Constitutional Reasoning*, Cambridge University Press, New York 2017: 761-797.

Jolowicz, J.A., “The Role of the Supreme Courts at the national and International level – General Report”, in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) *The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki International Colloquium 21-25. May 1997*. Sakkoulas Publications, 1998: 37-63

Laffranque, Julia, “Judicial Independence in Europe: Principles and Reality”, in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, The Hague 2014: 127-148

Magna Carta of Judges (CCJE) 2010 (3 pages).

Mak, Elaine, “Strategic Thinking About National Courts” in Sam Muller, Stavros Zouridis, Morly Frishman and Laura Kistemaker (eds.), *The Law of the Future and the Future of Law*, Vol II. Law of the Future Series No. 2, Torkel Opsahl Academic Epublisher, The Hague 2012:131-14

Sunde, Jørn Øyrehagen, “From Courts of Appeal to Courts of Precedent—Access to the Highest Courts in the Nordic Countries”, *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), , Maastricht, Springer 2017: 53-76

Viannopoulos, A.N., “The Role of the Supreme Courts at the national and International level – The historical aspect”, in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) *The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki Interantional Colloquium 21-25. May 1997*. Sakkoulas Publications.1998: 67-98

Wilske, Olof, “Court Management and Professional Integrity: A Swedish Judicial Dilemma”, in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven. 2014: 75-86.

Østerud, Øyvind, “Judicial Power and Legal Revolution”, in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, The Hague 2014: 309-323.

18/4-18

29. mai 2018

Om PluriCourts og forslag til valgmemner ved IOR

IOR har foreslått til Instituttrådsmøtet 4.6. 2018 at PluriCourts' kompetanse særlig preger ett av 20 valgmemner: «International Courts and International Criminal Law»

Begrunnelsen er at "Det foreslås at International Criminal Law blir det viktigste for Pluricourts bidrag med hensyn til generelle aspekter ved internasjonale domstoler, og at dette faget endres til International Courts and International Criminal Law. International Environmental Law og International Trade Law foreslås tilbudt annet hvert år dersom det er nødvendig for å få til den reduksjon instituttet er pålagt. (tils 2 valgmemner)"

Vi beklager at PluriCourts ikke er blitt hørt i utarbeidelsen av dette konkrete forslaget, i strid med Vertsinstituttavtalen.

Vi mener at denne koplingen rettet særlig mot International Criminal Law ikke er spesielt gunstig, ikke minst i lys av PluriCourts' nye forskningsplan med vekt på komparative tema på tvers av internasjonale domstoler.

Vi har forståelse for at fakultetet og instituttet ønsker å begrense antall valgmemner. Ikke desto mindre er vårt prinsipale ønske at IOR har et eget valgmemne om «International Courts».

Subsidiært vil vi arbeide med tanke på å få godkjent et eget valgmemne over noe tid.

Vi foreslår for øvrig, og uavhengig av om det blir et eget valgmemne, at PluriCourts' kompetanse bidrar til flere av de foreslåtte valgmemnene. For mange av emnene vil komparative trekk ved internasjonale domstoler være relevant, deriblant følgende. For emnene merket "*" er internasjonale domstoler særlig relevante:

- Barnerett
- Helserett
- Diskriminerings- og likestillingsrett
- *Women's law and human rights
- *Refugee and asylum law,
- *Human Rights and Counter- Terrorism (tilbys annet hvert år)
- *Public International Law
- *International Criminal Law
- *International Constitutional Law and Democracy,
- *International Environmental Law, (tilbys annet hvert år)
- *International Trade Law, (tilbys annet hvert år)

Vi vil foreslå at temaer om internasjonal domstoler trekkes inn i undervisningen blant annet ved

- Felles forelesninger på tvers av valgmemnene
- Aktivt arbeid med fagansvarlige for å finne relevant litteratur, tema og foredragsholdere, f.eks. ved at fagansvarlige er tilknyttet PluriCourts en periode for å arbeide med pensum.

Vennlig hilsen

Andreas Føllesdal
Co-Director,
PluriCourts

NOTAT

Til: Instituttrådet, IOR

Fra: Eivind Smith

Dato: 30. mai 2018

Valgfag: Kommunalrett i et restrukturert landskap

I det forslaget som er lagt frem for instituttrådet, er kommunalretten videreført. Samtidig foreslås det at faget bare skal tilbys hvert andre år.

Forslaget om å videreføre faget reflekterer antagelig en tanke om at IOR har et vesentlig nasjonalt ansvar for de tallrike og komplekse rettsspørsmålene på dette fagområdet. Dertil kommer at relasjonen mellom stat og kommuner er nå sentral i vår samfunnsformasjon og berører et stort antall nøkkelfunksjoner (demokrati, velferd og helse, utdanning, planer, ressursutnyttelse ...). Den hører dermed til i kjernen av vår offentlige rett. Men nasjonalt reflekteres ikke denne betydningen på noen rimelig måte i rettsstudium eller -forskning. At dette kan svekke samfunnets evne til å håndtere slike nøkkelspørsmål på kompetent og uavhengig (utenfor departementsstrukturen) vis, sier seg selv.

Dertil kommer at videreføring og forsterkning av kommunalretten (eller bedre: stat-/kommuneretten) både kan og bør sees som ledd i Instituttets arbeid for å opprettholde et kritisk minimum i den sentrale offentlige rett. I stedet for å bygge tilbudet ytterligere ned, bør Instituttet snarere vurdere å ta et initiativ (tilsvarende initiativet i utdanningsrett) med sikte på oppgradert forskerstab – til fordel for undervisningen i faget og (mer grunnleggende) som et ledd i nødvendig forsterkning av kompetansen i alminnelig forvaltningsrett mv.

På den annen side er det på det rene at studenttilslutningen gjennom flere år har vært laber. Men tallene på eksamenskandidater er heller ikke helt små. Når dette sees i lys av at det ikke på lenge har vært tilbudt noen form for undervisning i faget (inntil fire timers «veiledning» har først vært berammet i eksamenssemesteret og altså etter at studentene har meldt sin interesse), kan det meget vel argumenteres for at studentenes interesse er påfallende god.

Mangelen på regulær undervisning har åpenbart påvirket søkningen negativt ... og dermed også bidratt til å begrense søkningen ved neste korsvei, osv. Omvendt vil sannsynligvis et minimum av regulær undervisning bidra til økt studenttilstrømning. Det er derimot ingen grunn til å vente at tilbud bare hvert andre år i seg selv vil føre til en «oppnopning» av interesse og til en vesentlig økning av antall studenter det året faget overhodet blir tilbudt.

På bakgrunn av denne sammensatte argumentasjonen bør faget videreføres med tilbud hvert år og slik at det i en prøveperiode på minimum 2-3 år brammes et minstepilbud av ordinær undervisning som interesserte studenter kan ta i betraktning når de planlegger sin valgfagsmeny.

Dette syn stemmer forøvrig med det som ble uttrykt av den gruppen på instituttlunsjen som skulle se på den sentrale offentlige rett. Denne gruppen påpekte også at numerisk likestilling mellom de to «store» instituttene uten hensyn til bredden av deres faglige virksomhet, blir svært tilfeldig og dermed særlig uheldig for en bred faglig «koalisjon» som IOR.

Legal Technology: Artificial Intelligence in Law

Legal technology is transforming legal practice and institutions and the nature of law and research. The most prominent development is the rise of computational applications in artificial intelligence in legal fields diverse as asylum, contracts, policing and finance. Moreover, creative uses of digital platforms and blockchain technology are providing new possibilities in dispute resolution, legal registries and private law orderings. This course will critically explore current trends and future possibilities of this transformation from the perspectives of legal science, computer science, social science and ethics. Students will learn about long-standing theory in law and artificial intelligence, study the rise of diverse computational law methods and processes, explore potential future applications and development, and critically examine the sociology and ethics of this transformation and discourse for law and the legal profession.

The assessment will consist of a small exam and a project in which students can examine theory, method, applications, sociological or ethical aspects. The textbook would be Kevin Ashley, *Artificial Intelligence and Legal Analytics: New Tools for Law Practice in the Digital Age* (Cambridge University Press, 2017), and would be complemented by specific articles. The course would be compulsory in the Master of ICT Law at the University and offered as an elective subject in the other masters programmes.

Til IORs behandling av fakultetets forslag om reduksjon av valgemnene:

Det har kommet inn flere kommentarer til det utsendte forslag til institutt for offentlig retts høringsuttalelse om reduksjon av antall valgemner. Fakultetets forslag om reduksjon av antall valgemner har vært sendt ut til alle ansatte på IOR med oppfordring om å kommentere forslaget, særlig med hensyn til de valgemner som man selv har faglæreransvar for. Det ble avholdt et instituttmøte om saken 10.april med plenums- og gruppediskusjoner. Deretter har det kommet inn flere enkeltuttalelser. 28.mai sendte instituttledelsen ut en innkalling til rådsmøte 4.juni med forslag til høringsuttalelse.

Alle IORs valgemner er faglig og samfunnsmessig viktige. De har varierende oppslutning. Instituttledelsen følte seg forpliktet til i første omgang å forsøke å lage en høringsuttalelse som innfridde de krav som var stilt til instituttet om å redusere antall valgemner fra 26 til 20.

Det har kommet inn flere fornuftige innsigelser mot enkelte deler av IORs forslag der valgemner foreslås tatt ut eller at de bare skal tilbys annet hvert år.

- 1) Forslaget om å slå sammen International Constitutional Law med et nytt fag om International Courts (fra PluriCourts): Her er involverte i begge fag uenige i forslaget. PluriCourts ønsker prinsipalt at det opprettes et eget fag om International Courts. Dersom det ikke er mulig (og i og for seg uansett), ønsker de at litteratur om internasjonale domstoler tas inn i alle de internasjonale fag der det er relevant. For mange av disse fagene er det allerede slik litteratur i pensum. Her kan de relevante fagansvarlige i PluriCourts i ettertid komme med forslag til endringer eller tillegg i pensum i de relevante internasjonale fag. Forslagene må gjennomgås av de relevante fagansvarlige i de aktuelle fag. Det forutsettes at de kan komme til en tilstrekkelig enighet. International Criminal Law blir stående som et eget valgemne.
- 2) De to fagene International Environmental Law og International Trade Law viser seg å være nødvendige deler av ulike fagprofiler på PIL-programmet. Dersom fagene bare tilbys annet hvert år, innskrenker det valgmulighetene på PIL-programmet i betydelig grad. Dette er påpekt av ansvarlig for PIL-programmet og flere andre lærere. Det er derfor gode grunner til at dette forslaget bortfaller.
- 3) Kommunalrett ble foreslått tilbudt annet hvert år i stedet for hvert år. Fagansvarlig lærer har framhevet den samfunnsmessige betydning av faget og det nasjonale ansvaret fakultetet har for dette faget. Det er en viktig side av forvaltningsretten. Det er få rene forvaltningsrettslige valgemner. Det er derfor behov for faget også i en forvaltningsrettslig emneprofil. Det har vært gitt lite undervisning i dette faget de senere år. Det er derfor et relativt rimelig fag. Det bør derfor fortsatt vurderes om valgemnet kan gis hvert år.
- 4) Dersom disse delene av instituttets opprinnelige forslag reverseres, vil IORs forslag bli stående med 22 valgemner.

Alle valgemnene som nå er med på listen fra IOR har stor samfunnsmessig og faglig betydning. IOR har ansvaret for mange internasjonale fag som det i dag er behov for. Ved den instituttvise gjennomgangen er det noen mulige sammenslåinger av fag som det ikke er mulig å vurdere konkret. Det kan tas ved en fakultetsgjennomgang til slutt. Institutt for offentlig rett står overfor et valg om man er forpliktet til å ha et forslag om maks 20 valgemner, eller om man bør fremme et forslag som overstiger det antallet noe fordi det vil gjøre det mulig å fortsette samfunnsmessig og faglig viktige fag.

Inger-Johanne Sand, instituttleder,

..

Diverse mails fra fagansvarlige lærere for noen av de internasjonale fagene:

E-mail from Cecilia Bailliet : 29.05.2018 08:38

I am concerned about the recommendation to change International Criminal Law to International Courts and Criminal Law. ICL is an obligatory for a PIL specialization the Masters Program. To change it to International Courts and ICL will limit the ability to cover all the topics in ICL. This suggestion appears to be aimed at creating an elective for Freya. Changing the orientation of the class will mean I have to drop a highly popular specialization from the PIL program. Similarly, Environmental Law and Trade Law are obligatory courses for PIL specialization. If they run every other year, I will have to drop the specializations.

Please let me know if you have any queries about my reply.

Cecilia

E-mail fra Ole-Kristian Fauchald 29.05.2018 08:38

Hei,

For de som ikke er informert, vil jeg nevne at instituttledelsen ved IoR går inn for følgende: Nedleggelse av valgemnet naturressursrett i et miljøperspektiv Undervisning annethvert år av valgemnet international environmental law

Hvordan det ligger an med andre valgemner av interesse for forskergruppen er jeg usikker på ettersom disse behandles av andre organer ved fakultetet. Det gjelder i alle fall følgende emner: International Climate Change and Energy Law Environmental Law and Economics Ekspropriasjonsrett Det ser ikke ut til å foregå noen koordinering av valgemnejusteringene på instituttnivå (se utkastet til uttalelse fra IoR <http://www.jus.uio.no/ior/om/organisasjon/instituttradet/innkallinger/20180528-innkalling-instituttraadet-med-vedlegg.pdf>). I verste fall kan relevante valgemner for naturressursgruppen bli veldig få, og valgemneprofilen vil nok måtte legges ned dersom naturressursretten blir fjernet i tråd med instituttets innstilling.

Mvh

Ole Kr.

E-mail fra Christina Voigt 29.05.2018 08:38

Hi Inger Johanne and Erling,

The establishment of a new elective course on international courts comes at the cost of cutting down two other international law courses (International Trade Law and International Environmental Law) from being taught once a year to being taught every other year.

In my view this is rather unfortunate as it does not give all students (incl. international students) the opportunity to take these courses during their study. Also, it makes the LLM specialisation impossible and gives a negative impression of how the faculty values these two subjects which focus on contemporary international legal challenges.

While I think that international dispute settlement is a very important topic, I wonder if it is necessary and meaningful to establish a separate course on this subject.

In my view, it would be a good (and perhaps even more effective) solution to integrate it into existing courses by requiring all international law courses to include a mandatory (2-4hrs) session that focuses on dispute settlement in their respective field. This way, the discussion of international courts would be included in courses like Trade Law, Human Rights, International Criminal Law, Investment law, International Environmental Law etc. In sum, dispute settlement would receive more teaching hours than a stand-alone course, and save those other courses from being cut-back.

It would also bring the issue of dispute settlement into context (which differs from one subject area to the other); something that might not be easily achievable with a stand-alone course. Moreover, it would help to keep a strong environmental profile among the elective courses; something that the Law Faculty has been promoting for several years.

I would like to request that this option is considered as an alternative to reducing the courses in International Trade Law and International Environmental Law to courses offered biennially.

Mvh,
Christina

Til orienteering:

-----Original Message-----

From: Morten Slind Olsen

Sent: Wednesday, May 30, 2018 1:24 PM

To: Cecilia Marcela Bailliet <c.m.bailliet@jus.uio.no>

Subject: RE: Changes to electives

Environmental Law and Trade Law are mandatory courses in the programme options International Environmental and Energy Law and International Trade, Investment and Commercial Law respectively. If they were to be offered every other year then we must change the programme structure as a student would miss out on one of these courses following the regular study progression.

Morten